

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS

TERROR HÁZA MÚZEUM

2011. FEBRUÁR 22.

Talán az utolsó elbeszéletlen története Közép-Európának, ami hat évtizede történt – *mondta Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes* a délvidéki magyarok elleni vérengzésekről a kiállítást megnyitó beszédében. Emlékeztetett arra, hogy „Közép-Európában mindannyian az első világháború áldozatai vagyunk”, mert azt követően kaptak lábra olyan totális mozgalmak, amelyek eszméi alapján az ember „tudott állat is lenni”. A politikus különösen fájónak nevezte, hogy magyarok ezreit gyilkolták le jugoszláv kommunisták. Szerinte tettük a szerb történelem fájó pontja is.

RÉSZLETEK DR. SCHMIDT MÁRIA BESZÉDÉBŐL

„1944 őszét írtuk.

Hitler elrendelte Varsó bombázását és majdnem a földdel tette egyenlővé.

A japán katonai vezetés először alkalmazott kamikazékat.

Josip Broz Tito aláírta azt a rendeletet, amellyel katonai közigazgatást vezetett be a Vajdaság területén.

Abda község határában 21 társával együtt lelőtték Radnóti Miklós költőt. Zubbonya zsebében ott volt a „Bori notesz”, benne utolsó verseivel.

A Délvidéken elszabadult a pokol és kezdetét vette a fél évig tartó vérengzés. Tito parancsára több mint 15 ezer ártatlan embert fosztottak meg életétől, pusztán azért, mert magyarok voltak. Más nyelvet beszéltek. Más a volt a kultúrájuk.

Az irgalmatlanságra idomítottaknak nem szívügyük a pontos emlékezés. Nekünk, akik itt állunk, és akik nem voltunk részesei az

akkor történeteknek, az a dolgunk, hogy emlékezzünk. Emlékezzünk azokra, akiket meggyötörték, megtapostak, megaláztak, megövegyítettek, árvává tettek, megkínóztak, megölték. Azokra, akikkel nem kellett elszámolni, akiket veszni rendelték.

Az igazság keresése ugyanis bátorság nélkül nem megy.

Nemcsak ahhoz van szükségünk bátorságra, hogy kimondjuk, 1944-ben büntetlen magyarok ezreit végezték ki, hanem ahhoz is, hogy ki merjük mondani, nem volt előzmény nélküli a bosszú. Még ha méreténél fogva jelentősen túl is mutatott azon. Mind ezt újra és újra el kell ismételni, miközben nem mondhatunk le arról, hogy megnevezzük a partizánhőhérokat és besúgóikat.

Meg vagyok győződve arról, hogy elég bátrak vagyunk ahhoz is, hogy nevükön nevezzük a dolgokat. Elég bátrak vagyunk ahhoz is, hogy önállóan, indulatmentesen alkossunk ítéletet. Az elhamarkodott általánosítás csak újabb igazságtalanságokhoz vezetne.

Kell, hogy a nemzeti emlékezet megőrizze a tragédiákat. Mi azonban nem egy szörnyű tragédiát akarunk csupán felidézni, hanem a szembenézés fontosságára szeretnénk felhívni a figyelmet. Nekünk is van mivel szembenéznünk. Vétkeink, amikre nem vagyunk büszkéek. Vannak hallgatásaink és vannak mulasztásaink is. Amíg ezeket nem beszéljük ki és nem dolgozzuk fel, nem léphetünk emelt fővel tovább.

A tudás védőöltás. A gyűlölet és a közöny betegség. Az együttérzés pedig olyan lelki képesség, amely gyakorlása nélkül nincsen nemzeti közösség.”

RÉSZLETEK DEJAN SAHOVIC, A SZERB KÖZTÁRSASÁG BUDAPESTI NAGYKÖVETÉNEK BESZÉDÉBŐL

„Letartóztatások, kínzások, vagyon elkobzások, elüldözések, bosszúk, likvidálások gyorsított eljárással – csak hogy néhányat említsünk a terror megnyilvánulásai közül amelyeknek az ártatlan emberek ezrei estek áldozatul. Sok esetben sajnos csak azért, mert más néphez, más valláshoz tartoztak.

Ma, 2011-ben Magyarország egy teljesen más ország a hetven évvel ezelőttihez képest. Jugoszlávia, amely 1944-ben és 1945-ben a háború viharai után újjáalakult, ma már nem létezik, eltűnt, aránylag nem régen, egy újabb erőszakos és tragikus vihar során.

Ma Magyarország büszkén elnököl az Európai Unióban, Szerbia pedig azon igyekezik, hogy a lehető leghamarabb közeledjen Magyarországhoz az európai népek közösségében, Vajdasággal együtt, amely ebben az elhatározásában Szerbia mozdonya.

Ma ez a két ország, illetve a szerbek és a magyarok mai korosztálya nem lehet felelős mindazért, ami mintegy hetven éve történt. A bűncselekmények felelőseinek arcuk van, vezetőnevük és nevük és nem bújhatnak el az

„Magyar voltál, ezért!”

Márai Sándor

MAGYAR TRAGÉDIA DÉLVIDÉK 1944 – 1945

2011. FEBRUÁR 22-TŐL A TERROR HÁZA MÚZEUM IDŐSZAKI KIÁLLÍTÓTÉRMEBEN

Szervező: Együttműködő partner: Támogatók:

Médiapartner:

állam vagy a nép kollektivitása mögött. De nekünk, a mai korosztálynak kötelessége, hogy az emlékezetében megőrizze azoknak az eseményeknek az áldozatait, ki szeretném emelni: az ártatlan áldozatok emlékét. Kötelességünk, hogy nekik és családtagjaiknak végre biztosítsuk a nekik járó megnyugvást és méltóságot.

Ez a kötelességünk mélyen emberi, erkölcsi és túllép a politika keretein. A politikának, pontosabban, az országainknak abban kell segítséget nyújtani, hogy végre pont kerüljön a tragikus múlttra, hogy kivizsgálják mindazokat a körülményeket, amelyek között és amelyek miatt megannyi ártatlan ember

esett áldozatul. Mindemellett el kell kerülni azt, hogy a politika bármi módon is belekeveredjen az igazságfeltárás folyamatába. Az érzések, a személyes és nemzeti érzelmek sem fogják a célt szolgálni. Természetesen, mindezt könnyebb kimondani, mint megvalósítani, hiszen ezek a szenvedések rendkívüli mértékben felkavarták az érzéseket.

A Terror Háza Múzeumban ma megnyíló kiállítás anyagára úgy is tekinthetünk, hogy ez egy hozzájárulás ahhoz a rendkívül nehéz munkához, ami a Bizottságra vár. A kiállítás talán egy jó alkalom is lehetne ahhoz, hogy itt kerüljön sor egy tematikus vitára, melyben részt vennének a Bizottság egyes tagjai is.”

Néhányan a temerini áldozatok közül

Mészáros Mihály

Tóth Sándor

Amann Anton

Hévízi Ferenc

Morvai József

Hallai Bracsek István

Balla Pál

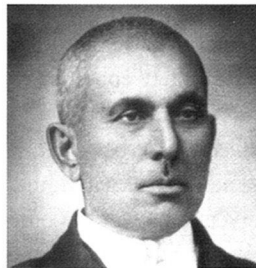
Uracs Máttyás

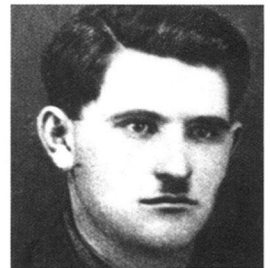
Tényi Károly

Nagy Imre

Bújdosó Pénzcsináló Gerenc

Bábi Szilveszter